

اصول معماری پایدار بر مبنای طراحی همساز با اقلیم گرم و مرطوب ایران (نمونه موردی: جزیره هرمز)

فائزه شجاعی^{۱*}، شبنم تیمورتاش^۲،

۱- فائزه شجاعی، دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

۲- شبنم تیمورتاش، عضو هیئت علمی، گروه معماری، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

این مقاله برگرفته از پایان نامه نویسنده اول فائزه شجاعی با موضوع طراحی مجموعه تجاری همساز با اقلیم در جزیره هرمز با

استفاده از نرم افزار CoolVent می باشد.

چکیده

معماری به عنوان یکی از بزرگترین دستاوردهای بشر در نقاط مختلف و با اقلیم های متفاوت، تلاش نموده است با ایجاد وحدت و یکپارچگی در عناصر مختلف و سازگاری با محیط، نسبت به فراهم آوردن آسایش حرارتی ساکنین اقدام نماید. امروزه بهینه سازی مصرف انرژی و ارائه راهکارهایی در راستای بهره وری از انرژی های پاک در ساختمان ها یک ضرورت است، در این میان الگوبرداری از معماری سنتی ایران راهکاری قابل تامل است، چرا که الگوهای معماری سنتی، غنی ترین عناصر و ارزش های هویتی را در بر داشته و از طریق هماهنگی با طبیعت گام های موثری در این مسیر برداشته است. با مطالعه ساختمان های بومی در هر اقلیم به روشنی این نکته حاصل می شود که تمامی این ساختمان ها کاملاً بر اساس اصول اقلیمی و در جهت استفاده حداکثر از انرژی های طبیعی و مقابله با سرما و گرمای آزاردهنده، طراحی و ساخته شده اند که این امر به طور کامل با محیط و فرهنگ مردم هر منطقه همسو بوده و معماری بومی و بوم آورد تعریف شده است. در معماری بومی ایران ساختمان بر اساس اقلیمی که در آن واقع شده با راهکارهای متفاوت از جمله کاهش سطح خارجی در برابر تابش آفتاب، فرم و جهت گیری صحیح، ایجاد سایبان های متناسب با هر منطقه، اجرای زیرزمین، حیاط مرکزی و انتخاب مصالح مناسب برای ساختمان با عوامل محیطی خارج مقابله می کند و بهترین شرایط آسایش را در فضای داخلی فراهم می نماید. برای این که بتوان رابطه بین معماری و اقلیم را برقرار کرد اطلاع از دانش اقلیمی حائز اهمیت است، دانش اقلیمی منجر به طراحی اقلیمی خواهد شد. با توجه به اقلیم خاص اقلیم گرم و مرطوب ایران از جمله گرما و رطوبت بالا، توجه به راهکارهای معماری بومی در این اقلیم نیز اهمیت بسزایی دارد. در این مقاله پس از معرفی خصوصیات اقلیمی منطقه گرم و مرطوب به تاثیر اقلیم بر شکل گیری فضاها و عناصر معماری بومی این اقلیم پرداخته شده است. روش تحقیق در این مقاله توصیفی - تحلیلی می باشد و روش جمع آوری داده ها مبتنی بر مطالعات کتابخانه ای و اسنادی می باشد. هدف از این پژوهش، استفاده حداکثری از پتانسیل های محیطی در جهت صرفه جویی در مصرف انرژی، رسیدن به آسایش حرارتی و سالم سازی محیط زیست از طریق طراحی فرم های صحیح ساختمانی می باشد.

کلمات کلیدی: اقلیم گرم و مرطوب، دانش اقلیمی، آسایش حرارتی، معماری بومی.

* Faezeh shojaei, Master of Science (MSc), Department of Architecture, Mashhad Unit, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.
shojaefaezeh@yahoo.com.